

دستورالعمل ثبت سفارش کالا در بورس کالای ایران

مصوب ۱۳۸۶/۰۲/۰۹ و اصلاحیه ۱۳۸۸/۱۲/۴ و ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ شورای عالی بورس و

اصلاحیه ۱۳۹۳/۱۱/۲۸ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

در راستای اجرای مواد ۱۲ آیین نامه معاملات مصوب مورخ ۰۳/۰۶/۱۳۸۲ شورای بورس و اصلاحات بعدی آن و ۲۲ آیین نامه اتاق پایاپای بورس فلزات مصوب مورخ ۰۹/۰۳/۱۳۸۴ شورای بورس و با هدف افزایش شفافیت معاملات، حمایت از حقوق سرمایه گذاران و سامان بخشیدن به ثبت سفارش‌های مشتریان (اعم از خریداران و فروشندگان) در این بورس ها این دستورالعمل تدوین و تصویب می‌گردد.

ماده ۱: کلیه کارگزاران موظفند سفارش‌های هریک از مشتریان را در فرم های ثبت سفارش که توسط بورس ابلاغ می‌گردد، ثبت نمایند.

ماده ۲: کلیه نقل و انتقالات وجوه بین کارگزار و مشتری از طریق انتقال فی مابین حساب‌های بانکی کارگزاری و مشتری صورت خواهد پذیرفت و انتقال وجه از سایر طرق ممنوع می‌باشد. بانک یا بانک‌های مورد نظر و نوع حساب توسط بورس تعیین می‌گردد.

ماده ۳: درج کد مشتری در فرم ثبت سفارش الزامی است.

ماده ۴: کد مشتری موضوع ماده ۳ این دستورالعمل بایستی قبلاً به درخواست مشتری توسط کارگزار از بورس اخذ شده باشد. شرایط اخذ کد مشتری به شرح زیر می‌باشد:

۱. اخذ کد خرید کالا در بورس صرفاً توسط اشخاص حقوقی مجاز می‌باشد. جهت اخذ کد مشتری کارگزاری بایستی مدارک زیر را به بورس ارائه نماید. کلیه مدارک توسط کارگزار کنترل و ضمن تطبیق با اصل آن توسط کارگزار مهور به مهر «برابر اصل» شده و به بورس ارائه می‌گردد:

الف) فرم درخواست کد مشتری تکمیل شده که به تایید کارگزار رسیده است؛

ب) کپی اساسنامه شرکت

ج) کپی روزنامه رسمی آخرین تغییرات شرکت

د) کپی آخرین آگهی روزنامه رسمی در خصوص اعضای هیات مدیره و دارندگان امضای مجاز شرکت

ه) صورت‌های مالی آخرین دوره مالی شرکت به همراه آخرین گزارش حسابرس و بازرس قانونی

و) کپی شناسنامه اعضای هیات مدیره و مدیرعامل شرکت

ز) سایر مدارک، مجوزها و مستندات مثبتی در خصوص فعالیت مشتری در حوزه های مرتبط با کالاهای پذیرفته شده حسب مصوبات «کمیته پذیرش مشتری» که طبق این ضوابط در بورس تشکیل می‌گردد.

۲. بورس براساس مستندات فوق اقدام به ایجاد کد معاملاتی می‌نماید. کدهای معاملاتی صادره شامل انواع زیر می‌باشد:

- کد معاملاتی عام: کد معاملاتی است که جهت خرید و فروش کالا یا گروه کالایی خاصی ایجاد نشده و دارنده آن مجاز است به شرط عدم وجود محدودیت اعلامی جهت خرید کالا یا گروه کالایی خاصی در بورس، اقدام به خرید کلیه کالاهای پذیرفته شده در بورس نماید؛

- کد معاملاتی خاص گروه کالا: کد معاملاتی است که جهت خرید و فروش یک گروه کالایی خاص ایجاد شده و دارنده آن مجاز است به شرط عدم وجود محدودیت اعلامی جهت خرید یک کالای خاص، از کلیه کالاهای پذیرفته شده آن گروه کالایی نیز خرید نماید؛

- کد معاملاتی خاص کالا: کد معاملاتی است که جهت خرید یک یا چند کالای خاص ایجاد شده و دارنده آن مجاز است کالا یا کالاهای خاص را نیز خرید نماید.

۳. بورس برای کلیه اشخاص حقوقی که فرم درخواست اخذ کد و مستندات مربوطه را ارائه می‌نمایند، کد عام ایجاد می‌نماید. جهت صدور «کد معاملاتی خاص گروه کالا» و «کد معاملاتی خاص کالا»، درخواست مشتری به همراه مستندات ارائه شده توسط بورس به «کمیته پذیرش مشتری» ارجاع و پس از تصویب کمیته کد مورد نظر صادر می‌گردد. زمان رسیدگی به درخواست‌های مشتریان توسط «کمیته پذیرش مشتری» حداکثر ۱۵ روز کاری خواهد بود.

۴. ضوابط اجرایی «کمیته پذیرش مشتری» از جمله تعداد و ترکیب اعضا، نحوه تشکیل، رسمیت یافتن، اتخاذ تصمیم و مدارک و مستندات مورد نیاز کمیته به تصویب هیات مدیره بورس خواهد رسید.

۵. کمیته پذیرش مشتری می‌تواند برای کدهای معاملاتی خاص سقف خرید سالانه تعیین نماید، در این صورت سقف خرید کد مذکور طی یکسال نمی‌تواند از میزان تعیین شده توسط کمیته بیشتر گردد. بورس موظف است محدودیت مذکور را در سامانه معاملاتی خود اعمال و رعایت آن را کنترل نماید.

۶. بورس براساس سوابق معاملاتی خریداران و نحوه ایفای تعهدات و ارزش معاملات نکول شده ایشان می‌تواند محدودیت یا ممنوعیت‌هایی بر روی کدهای معاملاتی اعمال نماید. نحوه و شرایط ایجاد محدودیت یا ممنوعیت موضوع این تبصره طبق ضوابطی است که به تصویب هیات مدیره بورس می‌رسد.* این ماده در تاریخ ۸۹/۶/۲۷ به تصویب هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسیده است.

تبصره: خریداران خرد اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند در قالب عرضه خرد از کالاهای عرضه شده در تابلو صنعتی و معدنی بازار فیزیکی بورس کالای ایران اقدام به خرید نمایند. عرضه خرد با قیمت کشف شده در آخرین معامله حراج حضوری کالا انجام می‌شود. صدور کد معاملاتی برای مشتریانی که صرفاً در چارچوب عرضه خرد، خرید انجام می‌دهند مطابق با ضوابط تعیین شده توسط بورس کالای ایران و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۵: کارگزاران مکلفند فرم‌های ثبت سفارش را برای هر مشتری به ترتیب شماره سریال بایگانی و حسب استعلام به بورس و یا سازمان ارائه نمایند.

ماده ۶: جهت رعایت نوبت مشتریان ثبت زمان و تاریخ دقیق، هنگام تکمیل فرم سفارش الزامی است. این قاعده در مورد سفارش‌های الکترونیکی یا تلفنی نیز صادق می‌باشد. کارگزاران مکلفند براساس اولویت زمانی دریافت سفارش مشتری، نسبت به اجرای سفارش اقدام نمایند.

ماده ۷: اخذ سفارش خرید از مشتری توسط کارگزار منوط به واریز وجه به عنوان پیش پرداخت خرید، حداقل به میزان ۱۰ درصد بهای تقریبی معامله به حساب بانکی خاصی که کارگزار طبق شرایط اعلامی بورس جهت دریافت پیش پرداخت مشتریان افتتاح نموده است، می‌باشد.

تبصره ۱: بورس می‌تواند حسب شرایط بازار میزان پیش پرداخت را برای عرضه تا ۱۰۰ درصد بهای تقریبی معامله افزایش دهد. بورس موظف است این تغییرات را طی اعلامیه عرضه به عموم اعلام نماید.

تبصره ۲: کارگزار موظف است براساس وجوه واریزی به حساب بانکی پیش پرداخت خرید، سفارش‌ها را برای مشتری یا مشتریان معین ثبت و اجرا نماید. تخصیص کالای خریداری شده فقط به مشتریانی امکان پذیر است که تا قبل از پایان حراج، پیش پرداخت خود را به حساب بانکی مربوطه واریز و اسامی آنها در سیستم نظارتی بورس ثبت شده باشد.

تبصره ۳: در صورتی که عرضه کننده، تسویه اعتباری معامله توسط مشتری یا مشتریان خاصی را بپذیرد، تاییدیه عرضه کننده باید تا زمان اخذ سفارش، توسط عرضه کننده به بورس و کارگزار خریدار ارائه و در سیستم نظارتی بورس ثبت گردد. در صورت تصدیق تاییدیه مذکور توسط بورس و ثبت آن در سیستم نظارتی بورس، واریز پیش پرداخت خرید توسط مشتری الزامی نخواهد بود.

تبصره ۴: بورس موظف است از ثبت و اجرای سفارش‌هایی که مقررات این ماده در خصوص آنها رعایت نشده است، در سیستم معاملات، جلوگیری نماید.

ماده ۸: در صورتی که خریدار پس از ارایه سفارش و قبل از انجام معامله از خرید کالا منصرف شود و یا چنانچه کارگزار خریدار به هر علت نتواند نسبت به خرید کالای موضوع سفارش اقدام کند، پیش دریافت مشتری آزاد می‌شود.

تبصره: مراتب انصراف خریدار باید قبل از تحقق معامله ذیل فرم سفارش مربوطه درج و به امضای طرفین برسد.

ماده ۹: چنانچه خریدار پس از اعمال سفارش توسط کارگزار خریدار از پرداخت الباقی وجه موضوع سفارش ظرف مهلت مقرر خودداری نماید معامله مورد نظر محقق نشده و کارگزار خریدار کلیه کارمزدهای انجام معامله را از محل پیش دریافت مشتری یا اعتبار اعطایی به وی کسر و فروشنده برای مطالبه خسارات وارده به خود به کانون کارگزاران مراجعه خواهد کرد.

تبصره: بعد از گذشت ۱۰ روز کاری از احراز عدم تحقق معامله، کارگزار خریدار پس از استعلام از کانون کارگزاران و اطمینان از عدم طرح شکایت بابت مطالبه خسارت، الباقی پیش دریافت مشتری را به وی مسترد خواهد کرد.

ماده ۱۰: در صورتی که کارگزار هر یک از وظایف و تکالیف مقرر در این دستورالعمل را رعایت نکند در مقابل ادعای طرف مقابل مسوول و پاسخگو بوده و اقدام کارگزاری حسب مورد براساس مقررات انضباطی مربوطه، تخلف محسوب خواهد شد.

ماده ۱۱: کارگزاران مکلفند ظرف حداکثر ۱۵ روز از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل عملیات خود را با مفاد آن تطبیق دهند. بدیهی است در پایان مهلت مذکور با کارگزاران متخلف برابر مقررات برخورد خواهد شد.

[فرم درخواست کد مشتریان حقیقی](#)

[فرم درخواست کد مشتریان حقوقی](#)